

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.

Ára évnegyedre 3 ft. e. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért elsőször 7 kr., másodszer 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. a minden hirdetés után 20 kr. bélyegű. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik. A nyilatkoztató cikkek sora után 15 kr. előleges befizetés mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

K. KÖZLÖNY

előfizetési ára:

Egészévre 12 forint.
Félévre 6 „
Évnegyedre 3 „

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középutcai könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, hol a lapok pontos szétosztásáról gondoskodva van.

A szőlőmivelésről.

I.

Az általam nagyon is tisztelt tanár t. Nagy Ferencz úrtól a „Korunk” 39-diki számában megjelent karikás vagy tökés mívelésről írt cikknek főcélja, arra hatni, hogy folytassunk oly szőlőmívelést, mely a jelenleginél jutányosabb legyen, és tegyünk a tökemiveléssel kísérleteket; mind a két eszme oly időűs, hogy azt mindenkinek felkarolni kötelességében áll, de azért engedjen meg a tisztelt tanár ur, hogy némely állítása ellen igénytelen nezeitemet nyilváníthassam.

Legelőbb is általában meg kell jegyeznem, hogy a szőlő egyik a legvalogatásosabb növények közül: egyik neve a szőlőnek nem szereti az igen meleg éghajlatot, míg a másik megsüni a hidegebbet; egyik meleg oldalt, a másik lankásabb helyet; egyik rövid vágási bír meg, míg a másik csak hosszúra való megnyesést; de éppen azon válfajt egyik nemű földbe rövidre, a másik neműbe hosszúra kell nyesni; egyik agyagos földet, a másik kövecseset kíván. Igenis tudjuk, hogy Burgundia századokon keresztül a többi bortermelő országtól merőben eltérőleg ifjítja meg szőlőit, s midőn ettől el akartak térni, és rigolirozással s egyéb módok által kívánták azt elérni, sikert nem tapasztalván, a régihez ujra visszatértek.

Minden országnak százados tapasztalásai vannak, melyeket rögtönözve egyszerre megváltoztatni nem lehet, hanem csak többszöri kísérletek után rendre-rendre lehet azokban változásokat előhozni. A szőlőmívelésben csakis azért egy merő új változást tenni, mert sehol, vagy nagyon kevés helyt mívelik úgy, mint nálunk, nem tartom ezéla vezetűnek, mert például, szinte az egész bortermelő világ, kivéve északi Franciaországot, tavasszal metsz, mi pedig ősszel; miután későre szokott tavaszodni, s midőn metszeni lehetne, már levezésben van a szőlőfa, s így csak ártalmas volna a tavaszi metszés.

A tisztelt tanár ur, második szakaszának kezdetén azt írja: „Mennyire tudásunk terjed kettő van a mi bizonyos, egyik hogy karikás mívelésűnkkel egy magunkra állunk, a bortermelő országok sorában; másik, hogy mívelési módorunknak még eddig nem akadt sem követője, sem bámolója.”

Tiszta tökemivelést Magyarországon és Ausztrián kívül tudomra az atlantikumi és közép-tegerek partjain, mint Poitiers, Charente, Montpellier és Trontignon környékén folytatnak. Európának legnagyobb részében czombos mívelés van szokásban, melyet pedig nem zárhatunk össze a tiszta tökemiveléssel. Így mívelik Champagneban és Németországnak legnagyobb részében; de a karikára való mívelésben sem állunk csak magunkra, mert egész karika mívelést folytat a Moselvölgynek egy része, Württemberg és a Neckarvölgy; fél karikást pedig egész Bordeaux környéke.

De legjobb, tekintsük nagyon röviden át,

hogy a legnevezetesebb bortermő helyeken, hogy mívelik a szőlőket?

Burgundiában törpe tökéket nevelnek, melyekből kinőtt egy ágat minden évben három szemmel meghosszabbítanak, s midőn termő ereje szűnni kezd, az egész szőlőfát elhomlitják.

Bordeaux környékén Graves- és Palusban a szőlőtöket 1½ és 2 láb kar vastagságra nevelik, ezekben három ágat hagynak 6—8 szemre, melyeket félhold formára a középső karhoz kötik, miután mindegyik ág mellé egy-egy karót tesznek.

Medocban minden két töközzé még egy karót szurnak, melyek két három láb hosszúak, de ebből kilencz hüvelyknyi a földbe megyen, ezekre hosszú léceket kötnek. Itt nagyon alacsonyra nevelik a tökét, melyeken két csapot és két termő ágat hagynak hat vagy nyolcz szemre, ezeket úgy kötik a lécekre, hogy lefelé álló félholdat képezzenek.

Orleans környékén tökére mívelik. Charente környékén nagyon hosszú tökéket nevelnek, melyeken tavasszal egy 2—3 szemre vágott csapot hagynak.

Garonne folyója mellett előfák mellé ültetik, hosszú tökét nevelvén, tavasszal egy fán több csapot hagynak.

Tronlignan környékén nagyon alacson tökéken 2—3 fél, vagy legfeljebb egy lábnyi hosszú czombokat hagynak, s mindegyik czombon egy-egy szemre vágott csapot.

Felső-Olaszországban fák mellé ültetett 8—10 láb magas csapra vágott tökéket nevelnek.

Tirolban lúgosokra nevelik.

Stiriában egyrésze csapos tökére, másrésze czombokra, a legnagyobb része 2—3 lábnyi hosszú czombokat nevel, ezeken egy 6—8 szemre vágott termőágot hagynak, melyeket karikákra kötnek.

Württembergben minden tőn két 1½ láb hosszú czombokat hagynak, melyeken karikára kötik a termő ágakat.

Neckar folyója mellett hat nyolcz láb magas tökéken 3—4 czombot, és ezeken 10—15 szemre vágott termő ágakat hagynak, melyeket karikára kötnek.

Champagneban a Main mellett, és Klingenbergben négy hat hüvelyknyi magas tökén 2—4 hat hüvelyknyi czombok vannak, melyeken egy-egy 2 4 szemre vágott csapot hagynak.

A Rhénus mellett is termő ágakat hagynak.

Mindezen mívelések után azon következtést vonhatjuk ki, hogy melegebb éghajlat alatt igenis mívelik a szőlőt valódi tökére, de Európának legnagyobb részében a czombos mívelés van bevéve; a czombokon termő fákat hagynak, hogy ezen termőfákat egyenesen a karóhoz, vagy egyik tőtől a másikhoz, vagy lécekre félhold formára, vagy végtére egész karikára kötik, ez már az egészre nézve csak mellékes dolgok. Egyre nézve valóban csak magunkra állunk a bortermelő országok sorában, abban tudniillik, hogy mindenütt, a hol termőájakat hagynak, ott csapokat is szoktak hagyni, ebben mentől több kísérleteket tenni, egyik főfeladatunk, mely jelen szőlőmívelésünkre nagy előnnyel lenne. Hogy bámolókra és kivált követőkre nem akadhatunk nagyon is természetes, miután a karikára való mívelésben mi vagyunk Németországnak követői.

Hogy a tökemivelés egyszerűbb a karika mívelésnél tagadhatatlan, de hogy éghajlatunknál fogva, nálunk bevezethető is, e már nagyon is megfontolandó, s több évi kísérletek fogják bebizonyítani; mert igenis tudom, hogy gróf Kun Kocsárd Hunyadmegyében,

(mely legmelegebb része Erdélynek) egyik kádárka szőlőjét tökére mívelteti, de a mint a tisztelt tanár ur maga írja, két szembe fekvő szőlőhegyein tett kísérletet, e pedig nagy külsőség, s csakis akkor lehetne tiszta eredményre jutni, ha éppen azon hegyben történt volna a kísérlet; de azt is tudom, hogy Gál János több éveken keresztül próbált éppen a Szilágyból hozott bakatorszőlővel, hogy tökére míveltesse, de minden siker nélkül. A tökemivelés, hogy nem biztos nálunk, egyik főoka az lehet, mert nálunk a szőlő élete csakis öt havig tart, miután májusban szokott zöldülni, míg Magyarországon hat havi ideje van, mely elégséges arra, hogy az új növények kibúvó gerezdek tökéletességre menjenek.

A mi a mívelési költséget illeti, tagadhatlanul kevesebbe kerül a tökére való mívelés, miután ehhez csak rövid karók szükségesek, és tizenkét különböző mívelés helyett csak ti zenegyket kell a tökemivelésre fordítani, u. m. 1) nyitás, 2) metszés, 3) karózás, 4) első kapálás, 5) gyomlálás, 6) másodszeri kapálás, 7) irtás, 8) harmadszori kapálás, 9) kaszálás, 10) szedés, 11) fedés; de hogy egy hold többet teremne, ha tökére mívelődik, e kérdésre nézve ebben a külszázgi borász írók ellenkező vélekedésben vannak, nálunk pedig nagyon sajnosan még eddig tudomra összehasonlító kísérletek nincsenek téve. H. H.

Előfizetés. Utóbbi számunk főcikkében a 2-dik hasáb első sorában ezen zavaros tételei: „melyek egyikébe öszl munkába kapatermek; hibáson áll e helyett: „egykébe öszl, másik kába kapa-termék.”

A gy-fehérvári kath. mesterlegény-egyletről.

II.

Kolossy Antal ur beszéde a gyulafehérvári mesterlegény-egylet mártius 28-án tartott ünnepélyén.

Tisztelt polgárok és polgárnők! Igen örvendek, hogy nagyobb gyűlekezeti tisztelhetek ma ezen termekben. Itteni megjelenésük legszűbben tanuskodik azon buzgalomról, melylyel mindnyáján a k-fehérvári mesterlegény-egyletnek ügyét pártfogolni s ez által magát az ipart elősegíteni törekednek. Valóban azon örvendetes jelenet, hogy a más országokban szépen virágzó mesterlegény-egylet Erdélyben eddig csak is K-Fehérvárt nyúnyeshet, s hogy a helybeli tisztelt polgárok és polgárnők ezen egylet köréhez tartozó tárgyak fölött tartatni szokott nyilvános előadásokra oly szép számmal megjelentek, legszebb és legkiáltóbb bizonyítvány a helybeli polgárzatnak szellemi emelkedettségéről. Ez által kimutatták a polgárok azt, miszerint haladási téren a versenyi Erdélynek minden városával kiállhatják. Ily lelkes, ily derék polgárzatnak jelenlétében szabadon nekem a czéhek szervezete, volt nagy jelentősége és későbbi előtöréséről, úgy szinte a czéhek előtörése miatt sokakban támadt aggodalmak aaptalan voltáról Mohl, Mathy és más német szak tudósok után néhány igénytelen szót szólanom.

Tisztelt gyűlekezet! Hihető, hogy a czéhek, iparostársulatok, melyek Német- és Magyarországon éppen úgy, mint Európa más tartományaiiban egyszerre az iparral kezdődtek, a rómaiaktól vették rendezésüket, melyek azután a testületi szellem által még inkább kifejtettek. Már a rómaiak ismertek különös egyesületeket a legszükségesebbnek tartott üzletekre nézve, milyenek valának a sütők, gabonakereskedők, fuvarosok, hajósok, kovácsok, építészek testületei. Midőn pedig I. Henrik császár a 10-dik században a német birodalomnak a magyarok betörése elleni védelme tekintetéből várakat építtetett: az ezekben helyt foglaló kézműiparosoknak különös előjogokat adott, kik szabadok nem voltak, szabadokká lettek. Így alakultak a kézműiparosok testületei, a kereskedők, iparosok czéhai. Ezek szerkesztettek maguknak szabályokat, és hogy független állásukra nézve az állam védelmét biztosítsák, a szabályoknak az állam fejei általi megerősítését kieszakozták. A czé-

hek iparizlet mellett a városoknak hadi erejét is képezték, befolytak a községek igazgatásába, magába az állam kormányzatába is. Így a czéhek által egy független polgári osztály alakult és erősödött a német városokban, mely nagy politikai és katonai jelentőséggel bírt, később oly hatalmas lőn, hogy egyes czéhek fejedelmekkel szövetséget kötöttek és hadat viseltek. A 13-dik század tanuja volt azon véres harcoknak, melyeket a czéhek az előkelőkkel a városi főhatóságoknak magok részére való kivívása miatt viseltek. Az erő érzete nem ritkán fény- és dolyfősséggben nyilvánult. A czéhek előjárói királyi czimeket bitoroltak. Miért is a birodalmi gyűlésekben számtalan panasz emeltetett ellenük. Már az 1231. és 1233-dik évi birodalmi tanácsban elhatározott a czéhek eltörése, de nem vitethetett véghez, sőt a következő században még hatalmasabban levének, mint az előtt. Azonban az állandó katonaságtartási rendszer behozatala és az annak erejére biztosabban támaszkodó fejedelmek hatalmának emelkedésével, sok harci események, főleg pedig azon részek után, melyeket a 30 éves háború különböző Németországra hozott, elvesztették a czéhek is politikai jelentőségök- és katonai szervezetöket, miknek jelen korunkban már semmi nyom sincs. Iparizleti tekintetben pedig jó korán sok visszaélés harapódzott be a czéhekba. A visszaélések oly szorosan szövődtek össze a czéhek fogalmával, hogy ezeknek jellemzőjeit tekintetnek, mint p. o. Justi a múlt század közepén a czéheknek értelmezését ekép adta elő: „a czéhek állanak oly személyek társaságából, kik egy városban vagy vidéken mások kizárásával mindenféle élelmi foglalkozásokat űznek, és e végett bizonyos, részint jó elfogadható, részint babonás, esztelen, haszonlatlan és káros intézményeket és szokásokat körünkbe behoztak.” Ezért tehát a legfőbb államban a törvényhozásnak kellett a czéherendszerbe beharapódzott visszaélések ellen fellépni, sőt annak eltörését vagy legalább átalakítását tárgyalás alá venni és keresztül vinni. Már a frankhoni országgyűlésben 1614-ben megint a német birodalmi tanácsban 1672. indítványbáhozott a czéhek eltörése, és az óta folytonosan gondolkodtak az államférfiak a módrol, mikép lehessen azok eltörését az igaz uton szerzett jogok megsértése, valamint az ipar és fogyasztók károsodása nélkül keresztülvinni. Azonban minél több világosságot vetett az iparizlettről hozott törvények bővebb ismerete a czéhekényszer káros voltára, annál inkább érlelődtek meg a terv az azon rendszernek átalakítására, és midőn a technikában tett haladás s a tökékek összehalmozása által a gyár-rendszer terjedni kezdett, ez mint a jólét és hatalom új forrása, a kormánytól éppen oly örömmel fogadtatott, a mily félelemmel vannak azok most a gyárok szaporodása következtében szerfelett terjedő proletariatus miatt eltelve. A gyárok határozók voltak, a czéhekát letiporlák. Frankhoniában 1776. évben megkísérté Turgot miniser a czéhek el őrlését, azonban az előbbi korból átszállott érdek még hatalmasak levén, azoknak visszakelletté állítaniok; de 1791. évben bekövetkezett a czéheknek végeleges eltöröltetése. Követte Frankhont Németország, Svédhoni, Ausztria, s a mint a múlt heti hírlapokban olvastam, Oroszország is törvényjavaslatot készítettett a czéhek eltörésére. A czéhek kényszerre helyett beállott a szabad iparizlet, melynél fogva az iparizlet nincs a tanuláshoz határozott ideje és módjához, a legények vándorlásához, a képességnek egy remek mű elkészítése általi kimutatásához, az iparosok meghatározott számához kizárólagosan kötve.

Tisztelt gyűlekezet! Sokan vannak főleg az iparosok közt, kik azt vélik, hogy a czéhek eltörésével az ipar is hanyatlásnak indul. Ezen balvéleménynek megczáfolása végett hivalkozom azon tartományokra, hol a czéhek ez előtt már 70 évvel eltöröltettek. Hol virágzik az iparnak minden ága inkább, mint Amerikában, Angol, Frank, Németthonban, Belgium- és Schweitzban? Chaptal — egy szaktudós — azt mondja, hogy a czéhek eltörése óta Franciaországban minden ipar előhaladt, és valóban a szabad iparizlettel versenyben, a szükségességben magát tágasb realiseret és folytonos gyakorlat által kiképezni, erősebb ösztön rejlik a derekas elkészítésre, mint a czéhek kényszer rendszerében. A találó és sz-

tűnőztetik, élesztetik a közverseny által, midőn a csehok gátot vetnek annak útjába. Say mondja, hogy, midőn James Watt kísérleteihez, melyek a gőzgépek feltalálására vezettek, 1750. évben egy kis műhelyt fölállított, a csehok ez ellen kemény szót emeltek, sürgetvén a műhelynek bezárását. Stephenson, a locomotivok feltalálója és az első vaspálya készítője, Angolországban gyakorta erőszakosan elűztetett, kénytelenített daltjátban vagy naplementekor titkosan méréseit megtenni. Lenoir matematikai és fizikai szerkesztője egy kis kemenczét állított föl, hogy mintái számára éreztet olvaszon. Az illető csehok elrontották kemenczét, miért is Lenoirnak a királyhoz kellett folyamodnia. Thimonnier francia szabó 1830-ban egy varrógépet talált föl. Ezen találmány főleg a szabó-legények közt, kik munkabérük és kenyérüket feltették, nagy mozgalmat idézett elő. A legények csoportosan rohantak Thimonnier házába, megragadták a varrógépet és kidobták az ablakon.

Mondják, hogy a kisebb vállalkozók a nagyobbak által a csehok eltörlése után elnyomtatnak. Azonban ezen elnyomás nem a csehok eltörlésének következménye, mert az e feletti panaszok nem kevésbé hallhatók ott, hol a nagyobb ipar mellett a csehok főnladnak. A technikában tett előhaladás és az üzletekbe fektetett nagyobb capitalis az ipariszonyokban oly változásokra vezet, melyek a csehok rendszere által meg nem akadályoztatnak, ha csak egy tartomány nem akarja magát elzárni a jólét és hatalom egy új forrásától, melynek nagy nyeresémet ígérő terményei más országokból bejuthatnak és kiváló kereskedési cikkekkel képezhetnek. A szabad iparüzlet a kisebb iparosoknak módot ad és útmutat, azon változásokat követni, azok mellett megállhatni. Vannak továbbá helyi természeti iparüzletek u. m. a kömivesek, kőfaragók, sütők; ezeknek oly térük van, melyet fölül a gyárak el nem vehetnek. Mások főnladhatnak ezek mellett, minthogy a gyárak nem alkalmazhatják mindig magukat az egyesek izlése és kíváncsiához, a javításokat sem teheti meg. Azért daczára a fa- és ércművek, órák, gyárak általi készítésének, elég munka marad órák, lakatosok, kovácsok, asztalosok számára.

Mondják, a szabad iparüzlet által az egyes iparosok magokra szorítottak. Ez sem áll. Egy kénszerre alapult casta forma a mostani államszervezetbe már be nem illő, és a keletkező kizárótt elzárja több el nem érő csehnek eltörlése után az együttes cselekvésnek szükséglete — párosítva körültekintés és közlekedéssel, szabad iparos egyesületeket — a jelenkor csehait alkalmi mindig képes leendő Egy i y egyességet több egymást kiegészítő vagy egymással összefüggésben álló üzletekre terjeszkedhetik, közreműködhet jó kezszűtsége és további fejlődés eszközül intézmények alapítása, iparoskolák, könyvtárak felállítására, mesterlegény-egyletek szervezésére, felügyelhet a tanoncok nevelésére és tanítására, gyámolíthatja a vándorlegényeket, szegény mesterembereket, ezeknek övezvényeit, árvaikat, a tagok érdekeit a községek és hivataloknál. Ily egyesületekben vannak már letéve az elemek a munkaviszonyok kifejtésére, a munka rendezésére. Egy bizonyos helységben mindennemű rendelkezések elfogadhatók, a munka földolgozás véget az egyesületi tagok közt fölözathatják, kész munkák eladására kizárhatók. Ily módon a szabad iparüzlet többek közreműködése mellett nagy nyereségek, jólétek forrása leendő, mint ezt a világ miveltebb országában láthatni. A német államokban — Schulze-Delitzschnek Görlicben 1863 június végén a német iparos egyletek 5-dik közgyűlésében tartott előadása szerint — összesen 550 ipar- és segélyező egylet van. Mily sok pénzről rendelkezhetnek ezen egyletek, mutatja az, hogy 1862. évben 20 millió porosz tallérnél több előleg adatott ki. „Die Stärke Englands — mondá Hein, mint birodalmi tanácsis követ — liegt in seinen Vereinen, welche weit in alle Lebensrichtungen verpflanzt sind, in jenen mächtigen, die Freiheit, die Macht und das Königthum immer wollenden und unterstützenden corporationen.“ Ezek között találunk 2000 iparos egyletet, 600 ezer tag és 3 millió frt alapítókéval.

Tisztelt urak és hölgyek! Most bocsánatot kérek, hogy becses figyelmüket az előadott tárghyról oly soká kötvé tartottam. En szükségem véltém ezen tárgyat ma nagyobb gyűlésezt előtt megérinteni, tudván, hogy az közüllünk igen sokat és közelebből érdekel. Ugyanis a csehoknak eltörlése, az iparnak már többek által megkezdett szabad üzlete nem egy csehbéli mestert, polgárt hozott aggodalomba saját és csehbéli társainak jövője felett. Én meg akarom őket nyugtatni. Végre csak azt mondom, hogy városunk azért, mert az ipar egyes, a horszellemet ignoráló, haladói, az üzletet, könnyebbítő eszközöket, találmányokat megragadni nem akaró, tespedésnek indult cistak által lenyűgözve tartatott, sem anyagilag, sem szellemileg emelkedni

nem tudott és csak az óta, hogy az üzletek szabadabb tért nyerhettek, a találó ész, a vállalkozó szellem, a munkát szerető kéz gátokra nem akadt, emelkedik városunk. A lefolyt tíz-tizenhárom év alatt szellemi, iparüzleti, gazdasági tekintetben több történt itt, mint ez előtt tén 50 évvel. Előre tehát uraim! Városunk, szeretett hazánk virágzásának alapja le van téve, rossz hazafi és polgár az, ki magarszeről arra egy követ fölraáni elmulasztja. A szabad iparüzlet honunk jólétének, hatalmának forrása! Isten áldja a tisztas ipart!

(Vége következik).

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Maros-Vásárhely, ápril 10.

Tegnap a városház előtt némi tolongás volt észrevehető, minek okát tudakolva, né melyek holmi politikai elfogadásokról beszéltek, mik azonban szerencsére nem valósultak, miután városunk és vidéke értelmesbjei annyira át vannak az alkotmányos törvényesség érzetétől hatva, hogy sem szóval, sem tettel annak egykori teljesülését eljátszani sem kedvük, sem szándokuk, sőt inkább férfias bigadsággal bevárják az uralkodó és nemzet közötti érdekközösségből kifolyó jogfolytonosság alapjani végmegoldás nagy napját, addig mi siktet sem csezkázgatván gyermeteg fellépéssel, de önkint mi alapjogot sem adván fel. Mások pedig és a jobban értesültek a városi hidvám-jog bérleti ügyét mondanak okul, mely hidvám-jog közelebből rövid idő óta talán már negyedszer lön árverezés tárgyaúl kitzve, miután a bérlek az elejébe szabott terhes föltételeknek a miatt nem felelhetek meg, mivel a Maroson tuli baromvásártér a hatóság által a kijelölt helyen nem tartatott, és jelenleg sem tartatik fenn, minden a vásárra jövő marhatulajdonos kénye szerint a vásári egészség és tisztasági rendszabályok megvételével ott állapodván meg, a hol neki tetszik, és ezáltal főleg a székelőföldről érkezők a hidvámot kikértülvén, valamint közvetlen a bérleknek, úgy közvetleg a városi községeknek tetemes kárt okoznak, a nélkül, hogy ezen a hatóság erélyes intézkedésekkel segített volna, vagy bár az utcákat a barompiacztól megkímélne.

Mintán ezen hidvám-bérletből kifolyólag eddigelő több panaszok jutottak a kir. főkományszekekhez, és a kötvél-szegők ellen perrek indittak, valamint ezek is több kártérítési keresetet mozdítottak, és mindezek a lassu perlekedési rendszerre tekintettel függőben állanak, a felsőbbség újabb árverezést rendelt az utolsó bérlek kárára kiiradni, mely is a „Hiv. Értesítő“ben azzal hirdtetett ki, hogy a felkeltási ár 4400 új forint leendő. Történt azonban, hogy egy vállalkozó a tegnapi árverésékor 2000 új forintot megígért, s mire ki sem ígért többet, minden árverési szabályok szerint azon bérlet rá leverendő lesz vala. Ugy de a hatóság közbeszóltott és 3500 forintot alól ki nem adhatónak nyilvánította, következéské az árverezést egyszerűen felfüggesztette, és mint eddig néhány hét óta, úgy ezután is sajjalag kezelteni határozta a bérlet tárgyat a város képzelt hasznára.

Az itten felmerülő különböző jogi kérdésekről: vajlon a 2000 forintot ígérő, jogos vásárlónak vagy bérleknek a megtartott közárverezés után nem méltán tekintendő-e? vajlon egy ily önkényleg felfüggesztett árverés az előbbi bérleknek kárára kiirt árverés káros következményeit maga után vonhatandja-e? és vajlon a városi hatóság ily szokatlan, és utasításaival ellenkező eljárás következtében a közvagyon kezelésért közigazgatási vagy köztörvénykezési uton felelős marad-e? ez utal hallgatva, s azok vitatásába nem ereszkedve, csakis a közlgyi érdekében bátorokdunk a magas kormány figyelmét nyilvánosan felhívni arra: hogy a növekedő szükségletek s hátrányos viszonyok miatt a deficit felé közeleghető városi vagyon és jövedelemforrás, erdők, középítések stb. körüli sáfárkodás föltött szigorú erélylyel örködni, és főleg a káros következményei eljárásoktól felelőség és megtérítés terhe alatt a városi hatóságot övni, egyuttal pedig zsinormértéktől odautasítani méltóztatssék, nehogy a községi képviselők tagjai ugyanazon egy személyben, mint bírák is szerepeljenek, mi annál föltölőbb lenne, miután ugyanazon majorsági pénztárból veszik fizetéseiket, melynek javára a közgyűléseken intézkedjenek, és a melynek érdekében különben hivatra lehetnének az igazságtűgyet is kezelní, ha csak a közgyűlésebeni részvét némi önérdelkséggel jellegét magán nem hordaná, világosabban szölvá: nehogy ugyanazon tagok bíráskodjanak is egy bérlek elleni perben, kik magának a bérszerződvénynek megköttetésében tényezőleg működtek, peresfél és bíró egy személyben meg nem állhatván.

Általában „Videant consules, nequid res publica detrimenti capiat“, mert városunk terhes adófizető polgársága különben is ugy el

van szegényedve, hogy egy községi rovatlank meg árnyékától is borzadunk.

Egy alkotmányos választó polgár.

Torda, mart. 17.

Az ó-tordai leánynevelde, ezen szép intézet körében sajnálandó vizsaly, a meghasonlás dul. Melynek káros hatását a növedékekre fejtegetni fölösleges munka volna. Nem lehet a tanítás ott nyugodt, nem lehet eredménydus, hol a tanító a pártok küzdelmeinek célpontja. Pedig itt így van. A szülők egyik vagy másik párthoz tartozván, gyermekeik nevelését akarva akaratlanul pártkérdéssé teszik, melynél a cél a pártok győzelme, a nevelésügy másodrangú kérdéssé slyüdvén. Ábrahám Izsákok föláldozza nem a nevelés eszméjének, hanem a pártszenvedélynek. Azért én azt hiszem, hogy a nevelésügy az, melynél a pártok küzdelme veszélyesebb, mintha különben a nevelés körül orvoslandó hiányok merülnek föl.

Az említett leányneveldeinek érdemes tanítónője özv. Pap Jánosné urasszony egy erényes tiszta jellemű nő, kinek példája akár a hazafias nevelési irány, akár a szelidebb női erkölcs szempontjából jótékonyan hathatna, ha a helybeli érintett viszonyok nem gátolnák, a növedékek ártatlan kedélye s lelkiütere. Tanítónői képességének pedig két nyilvános próbátet alkalmával kétségbeozhatlan bizonyítványát adta.

De az egyházi consistorialis többség azon okból: mert tanítványai száma leapadt, felépített ellene, s indítványba hozta rögtöni lebozsátatását. Nem hozom kétségbe a majoritást jogát egészen azon határokig, hol az igazság és humanitás elvei megsértése kezdődik. Mert itt már a jog jogtalansággá válik, mely fölött határozni semmi majoritásnak joga nem lehet. Nem tudom, mennyire apadt a tanítványok száma? de ez oly neme a vádnak, hogy miután az érdemes tanítónő köteleességének eleget tett, ötlet igazsággal mint rajta kívül eső ok, nem suthatja. És a mondotak után emlékezzünk az irás szavaira: „Megverem a pástort, elszyedő a nyáj.“

Ezen sajnálatos ügyben, hol a pártok küzdelmének egy ártatlan nő áldozatul dobatnék, az értelmiség magához méltólag járt el. Daczára a többség heves sürgetésének, a jog és humanitas terét föl nem adta. Hanem az ügyet az iskolai bizottmányhoz azon utasítással át-tételti eszközölte: miszerint ez vizsgálja meg, mennyire alaposok vagy nem alaposok az érdemes tanítónő elleni fellépés okai? egyáltalában mint illetékes közeg, adjon a növeldebeli tanítás bátrányairól, mennyiben ilyenek léteznek, és ezeknek okairól véleményes tudósítást. Ohajtatód, hogy egy szükséges reform a kellőleg mivelte tanítási képességgel bíró, jóakarattal és a tanítgy iránt buzgalommal telt hazafias lelkelletü bntelen tanítónő méltatlan feláldozása nélkül keresztül vitessék. Ellenkezőleg a helybeli nevelésügyének magának többet ártana, mint mennyi jó az által eszközöltetni ezéba vétetett.

Sz. Gyula.

Dézs, ápril 3.

Régi intézményeink szerint a dézsi reformált leánytanodában a kántor tanítja a leánykakat. A kántori s a tanítói köteleességnek egy egyébe olvasztása, mindig ez utolsónak bátrányára történik; még azon ritka esetben is, ha a jó kántor egyszersmind jó tanító is; mert a kántor el levén az isteni tisztelettel, s délutánonkint még temetésekkal is foglalva, ezáltal a tanítványok felügyelet s tanítás nélkül maradnak. De a tudományok tanításán kívül felette szükséges lenne a leánykakat még női művek készítésére is oktanni, mire mint leendő házi asszonyoknak nélkülözhetlen szükségök van. Eddig erre leánytanodáinkban legkisebb tekintet sem fordítottak.

Ezen mélyen érzett szükségek indították a dézsi ref. egyházat arra, hogy leánytanodájában a kántor mellé tanítónő állomást is állítson a végett, hogy a leánykák a délutáni órákban női munkákra oktattassanak, s midőn a kántor köteleesség vagy betegség által tanítani gátoltatnék, a tanítónő pótolja a hiányt.

De a nevezett egyháznak a mult években sok költségei levén, s tavaly a fitanoda vagyona az egyházétól külön választatván, teljesen hiányzott az alap a tanítónő fizetésére.

Ezen szükségben nem maradt egyéb hátra, mint kegyes adományok gyűjtéséhez fogni, s e végett az egyháztaács megbízta Dr. Szöcs Sámuel, minden befolyását felhasználni a szükséges tüke beszerzésére, ki is e megbízásnak szives készséggel megfeleve, a következő kegyadományok gyűjtésével örvendeztet meg egyházunkat:

I. Alapítványok: a) Beadott urbéri kötvényekben Dr. Szöcs Sámuelnek 100 frt, özv. Veres Józsefné 50 frt.

b) Kötvények urbéri obligatiókra: idösb Pataki Dániel 200 frt, Ungvári György 100 frt, Szarvadi Dániel 100 frt, Gyarmathi János

100 frt, Róth Pál 100 frt, Vajda János 100 frt, özv. Gyöngyösi Sándorné 100 frt, Dr. Szöcs Sámuel 100 frt, Veres Imre 50 frt, Osváth János 50 frt, Szarvadi Pál 50 frt, Batosi András 50 frt, Bonis Elek 50 frt.

c) Kötelezvények kész pénzre: Tokai Pál 50 frt, Peiellé Ottó 50 frt, Bajnóczy Gyula 50 frt.

d) Követelések átruházása: Naláczy Károline kisasszony átengedte 200 frtos kötlevét hátralek kamataival együtt, melyből eddig bejött 150 frt, Beregszászi Sándor átruházott 40 frt 27 krt.

II. Folyó költségekre adtak:

e) 1863-dik éven kezdve, 10 éven át, évenkint: Medgyes Lajos 2 frt, Kovács Samu 2 frt, Csákány Károly 2 frt, Turbucz Ferencz 2 frt, Becz József 2 frt, Nagy Istvánné, Bakcsi Francziska 1 frt, Borbély József 50 kr, Bakó Károly 2 frt.

f) Igyszermindenkorra adtak: Dézsi műkedvelő ifjuság 34 frt 5 kr, Pécsi Imre 20 frt Vékony Ferencz 5 frt, Fodor Antal 5 frt, Fazakas Iván 5 frt, Kovács Mózes 5 frt, Mózs Józsefné, Pávai Anna asszony 5 frt, Dezsöfi Zulejka 5 frt, Dezsöfi Matild 5 frt, Simó Ferenczné asszony 2 frt, Róth Borecsa 1 frt, Róth Kati 1 frt.

Ezen kegyes adományokat s illetőleg kötleveleket nevezett gyűjtő ur beada az egyháztanácsnak f. évi január közepén.

Azóta még gyűjtött és beadott Dr. Szöcs Sámuel ur 52 frt 80 krt.

Nem mellőzhetni el hallgatással, m. és fötisztelendő püspök Bodola Sámuel ur részvétét leánytanodánk iránt, szives volt ugyanis a közelebbi dézsi közsinaton tartott beszédeit saját költségén kinyomatni, s ennek egész jövedelmét a tanítónői állomás gyarapítására felajánlani, még pedig, hogy 100 frt okvetlen kiegészítendő, ha annyi be nem jöne.

Hasonlókép szives volt magyar-igeni ref. lelkész és esperes Elekcs György ur, ugyanazon közsinaton tartott prédikációját nyomtatás végett nevezett leánytanoda javára átengedni, melyből legalább 50–60 frtot hegytűlni remélünk.

Látható innen, hogy a tanítónői alapítvány már is a 2000 frtot megltti. Ennek folyó kamataja és a tandij már is elégséges volt, hogy Szeremlei Eszter kisasszony személyében a növevelői állomás mult ősz óta be van töltve, s a siker meglepő. A nevelésügy lelkes pártolója Dr. Szöcs Sámuel, ki maga ez ügyet nevével együtt 200 frtal indítá meg, a feebbi összeget már előteremtette, s még lelkes honleányokat szölított fel kisorsolándó művek kerítésére; bákokat, műtedvelői előadásokat előző rendezni, s a dézsi reform. leánynevelő intézet a legbiztosabb alapon fog nyugodni Csak Isten a lelkes hazafit éltesse. Ö teremtetne ugyszölvá a gyönyörű kisdövdödát, mely Erdélyben egyedül áll biztos és szilárd alapon. Fitanodánk felvirágzása körül is egész buzgalommal fárads és működik. Legyen áldás igyekezeten, s példája ébresszen másokat is hasonló tettekre! Legyen áldás a buzgó adakozókra is!

r. l.

Gyergyó-Remete, apr. 3.

T. szerkesztő ur! A megelégedés kellemes érzetével nyulok tollamhoz, megemlíteni e lapok becses olvasóinak a remeteti szimtközelvöl társulat működését, mely társulat az ősz óta — a közbejött nehézségek daczára — tegnapielött tartá a hatodik előadását: a magyarországi szülőkölködök javára, Jakab István „Zsarnok apa“ című szomorú játékával, oda való ft. Molnár Mihály plebános ur közbenjárása folytán és Kádár József ur rendezése alatt. Az előadás tiszta jövedelme 15 frt.

Minden költséget leszámítva, ide mellékelve küldöm a bejött tiszta 15 frt jövedelmet, kérve a szerkesztő urat, illető helyére való kézbesítésre. *) Nem sok az igaz a jövedelem, minek legfőbb oka abban rejlik, hogy a Ditró és Remete között fenálló Maros-híd nem levén egészen elkészülve, a víz dágálya miatt az átkelés nem vala eszközölhető.

Még néhány szót e tárgyban Gyergyó értelmesebb hölgyei és férfaihoz: Cselekedjünk, mert élel csak a tett, mert csak a tettnek van emlékezete, mert az emlékezet a maradéknál a legfontosabb tanács, s egyedül ez szül benne büszséget az ösökhöz.

Remetei.

Gyergyó, mart. 20.

Havasaink között is a természet nagy szelidebb alakot kezdett vala magára öltetni, a tavaszi lanya napok felolvaszták mezőinkről a vastag hóleplett, mely szilaj patakokban ömlött völgyeinkből a Marosba, s ennek felszakagatott izmos jégpánczélat nagy torlaszokban separték el a hullámok sok utjokban talált tufalyal együtt, s miután az áradat kitombolta magát, ismét visszasszállanak a vizek medrekbe, és már a pacsirta dalnak kelle

*) Az inségügyi központi bizottmányhoz kézbesítetett.

Szerk.

üdvözölni a kikeletet, hogy a gazdára nézve is a szézaszükének nyomása könnyebbé válik: midőn e hó 17-kére viradólág Aeolus váratlanul kiküldvén barlangjaiból dühönceit, a hó zivatar ismét a tél komor képét rajzolja vidékünkre. Ebből aztán lett annyi sár, hogy a Gyergyó-Sz. Miklóson tartott tegnapi országos vásár is, leginkább e miatt, kedvezőtlenül tőtt ki.

Nem tagadhatni ugyan, hogy a vásár az általános pénzügyi helyzet fogva sem lehetne igen népes, mert a gabonának s egyéb gazdasági természetűeknek az ára tetemesen alacsonyodott, ezekből pénzt nem kaphatni, a tútaly az erők messzesége, s a fakeskedés pangása miatt még a munkát sem fizeti ki, s a baromvásáron sem igen örülhetett több szerencsének a gazda, s így a pénz még az adóra sincs. Mindazáltal azt is meg kell val lani, hogy Gy.-Sz.-Miklós piacát ez alkalommal egy ronda sárfészeknek lehet tekinteni, hová, mintán a gyalog járdát helyettesítő utcaszáznak is épp ott, hol arra majten legnagyobb szükség vala, hogy a járásra szabadon hagyassák, árupadokkai eltorlaszoltatása megengedtetett, senki sem sietett magát sárba keverni, kit különös szükség arra nem kényszerített.

Valóban Gy.-Sz.-Miklós, mely magát mezővárosnak nevezi, s jövedelme is van annyi, és lehetne még több is.... már valahára egy kis áldozatot hozhatna piacának jobbkarba helyezésére, melyet a pénztárába folyó vásári vámokért is töle joggal követelhetni, s ideje volna, hogy e végre bár a piaza mezővárosi alakot öltön...

Az itt már régebben alakult műkedvelő színtársulat is időnkint jelelt adja életjelenségeinek, s jövedelmeit jótékony célokra szánta fordítani. Sajnálandó azonban, hogy főzélja, az alakulása kezdetén tervbe vett olvasóegylet még máig sem juthatott létre. Hanem hisz, szük, hogy ha eddig haladott is, nem fog soká maradni. Az előadásokra nézve pedig el nem hallgathatom, hogy némely, a karzatot képviselő ifiak a közönségnek a művészet iránti helyes izlése, s az illető tagok le nem hangolása érdekében igen jól tennék, ha a valódi érdem méltánylását a különben itt megróvás alá nem jöhető hiányok megtapaslásával nem paralizálnák.

X. Z.

Udvarhelyszék. Kismód.

Udvarhelyszék havasálji kerületének etédi járása, mely dus termékenységgel nem dicsekedhetik s gabonáját a nagyobb rész maga is az Alföldről szerzi, pénze nem levén, a magyarországi szükülködők felsegítésére a következő gabona adománnyal járult, a. m.

Siklód: búza 42 1/2, török. 42 1/2, összesen 85 veka.

Kismód: török. 20, paszuly 5, összesen 25 veka.

Szolokma: búza 4, török. 10, összesen 14 veka.

Firtos-Váralja: búza 9, török. 2 és zab 2, összesen 13 veka.

Kadács: búza 8, török. 8, összesen 16 veka.

Medesér: búza 6, török. 17 1/2, összesen 23 1/2 veka.

Tordátfalva: búza 6, török. 7, összesen 13 veka.

Tarcsafalváról id. Pálffy Dénes ur: búza 40, paszuly 6, összesen 46 veka; összes gabona mennyiség: 235 1/2 veka.

A járás több falvaiban — bejelentett kívánságukra — szükülködők vendégeket vártak.

Énlaka, mely a regényes és történelmi nevezetességgel „Firtos” alatt magas hegység környezetén fekszik, de hol a romlatlan kebel indulata és a jószívűség a maga eredeti tisztaságában megörizve feltárlható, két családott ígás barmaikkal együtt tartott ki.

Végére a járás adománya végén is 1 és. kir. arannyal járulok az inségbe szenvedők számára, a melynek illetékes helyre eljuttatását tisztelettel kéri *)

Káli Nagy Sándor, duló.

Figyelmeztetés.

Mintán az idei mártus 2-ki gyűléséből az erdélyi muzeumegylet igazgató választmányának kiadott hirdetményre a természettudomány gyűjtemény mellé beállítandó ideiglenes segédőri állomásra az április 1-jére kitűzött határidőnapig csupa oly egyének jelentkeztek, a kik a természetstoriában, különösen pedig az ásvány-, föld- és őslénytanban a megkívántó ismereteket nem bírták felmutatni; az igazgató választmány szüklegesnek látván a kérdéses állomás betöltését egyelőre elhalasztani, egyuttal a bejelentkezési határidőt is folyó év május 3-ikáig meghosszabbította **).

*) Örömet.

Szerk.

**) De miért is a magyar előtt nem kedves csüd, midőn van hazánkban egy kitűnő természet tudosa, kit

Erről a jelentkezni kívánók ezennel szükleges tudás végett értesítettnek, kéretvén a hazai lapok t. cz. szerkesztősei, hogy e figyelmeztetést becses lapjaikba felvenni szükesszenek.

Az erdélyi muzeum egyet igazgató választmánya üléseiből.

Kolozsvárt, apr. 6-kán 1864.

Kiadta Finaly Henrik, egyleti titkár.

KÜLÖNFÉLÉK.

Örömmel értesülünk, hogy a Kolozsvárt visszaállítani szándékoló dűl- és csordarendszer ellenében tett észrevételeink azonnal a fels. kir. főkörmányszékkel teljes méltánylással találtak s a megelőző intézkedések is megtörténvén, biztosak lehetünk, hogy az ily törekvéseknek többé hazánkban jövője nincsen. A birtoklás teljes joga nélkül mezőgazdasázt fenn nem állhat.

Az angolok, kik Garibaldit a legnagyobb kiüntetéssel fogadják, most egy 50 ágyus csavargózt akarnak neki ajándékozni. Fogadtatás oly szíves, hogy a tiszteletré adott lakomán a ministerek s elnökük a világhírű Palmerston is jelen leend. Garibaldi Mazzinival is találkozást intézett Angliában. Irják, hogy francia körökben visszatér szik az olasz hősnék ünnepeletése. Tudva van, hogy Garibaldi nagy ellensége Napoleonnak a miatt, hogy ez Romát megszállva tartja.

A „Vaterland” írja: Erdélyi korlátnok gr. Nádasdi megérkezése Bécsbe nagy jelentőséggel bír a miatt, hogy hírszerint ő volna megbízva a magyar kérdés megoldását folytatni indítani. Hogy az államminister ezen rég főzött tervét még indítványba nem hozta, éppen gr. Nádasdi távolléte volt oka, a ki nek távolléte miatt egy szavazattal kevesebbet birt a ministeri tanácsban. Tehát ismét a magyar kérdés megoldása! kiált fel a „Vaterland, még pedig, a mint az „Oest. Ztg.” elárulja, a magyar alkotmány léteapjainak sarkalatos megváltoztatásával, a mely a mint a kormányának az utóbbi országgyűlések községi és kerületi rendszer felett folyt vitáinak irányában magatartásából kitűnik, arra van irányozva, hogy minden királyságok s tartományokra előbb-utóbb alkalmazásba hozassék. Ezen elv mindenesetre az octoberi diploma ellen tör.

Az államvasut-társulat igazgatósága — mint a bécsi hivatalos lap közli — e vasut minden kezelési hivatalnokához kibocsátványt intézett, mely szerint a Magyarországra címzett teherszállítmányok, valamint a fel- ugy a lerakodásnál is gondos vizsgálat alá veendő, hogy Magyarországra ne csempészethessenek be fegyverek, mint ez a kereskedelmi és népgazdasági ministerium egy átirata szerint már ismételve megtörtént volna. Ha valamely szállítmány gyanusnak tűnik fel, a legközelebbi hatóságok azonnal jelentést teendő.

Stroszmayer püspök Bécsben időzést a horvát országgyűlés összehívásával és Horvátországnak a reichsrathba léptetésével hozzák kapcsolatba.

N.-Váradról, apr. 7-ről írják a „Honak”: „A nagyváradi es. k. katonai törvényszék által Gyalokai Lajos, mint a „Bihar” volt szerkesztője, Balogh Imre, mint a vádlott ezikk írója, a es. k. postahivatal megsértése által elkövetett közszendháborítási bűnvád alapján egy-egy havi fogságra, és Hollósy Lajos mint kiadó, 3 napi fogságra és 100 ft. cautio elvesztésére ítéltettek. Az ítéletet mindnyáján fölébezték.

Verekedő német szerkesztők. Sonnemann a „N. Frankf. Ztg.” kiadója, és Hadermann, a „Volksfreund” szerkesztője Frankfurtban, a fenytörtvényszék terme ajtaja előtt összeveszték, mi verekedéssel végződött. A véres feleket a rendőrség választotta szét s vitte a rendőrségre.

Körülbelül január hó közepén a bécsi lapokban olvasható volt, hogy egy es. kir. hivatalnok, a végszükségtől kényszerítve, a práterben a jégvágók között keresett munkát. A szerencsétlen e munka közben baleset érte, elcsuszott, súlyosan megsebesült és ágyba kellett fektünie. A bécsi lapok e közleménye megtörtént tényen alapult. Az illető neve Eckel József, es. kir. könyvvivő hivatalnok volt 520 ft. fizetéssel. Ez összeggel azonban maga és családja (neje és három gyermeke van) be nem érvén, 1863-ki ág. óta az iratárból több okmányesemőt vitt el, melyek megrzésre voltak letéve. E bünténye kiderültvén, hivatala és fizetésétől felfüggesztetett s ennek folytán kénytelen volt az említett munkából

ez állomásra megnyerni remélhetünk, s kit talán szerénység vagy önértet visszatart attól, hogy keresen holott szolgált annyit a haza tudományosságának, hogy felkértessek.

Szerk.

maga s övéi számára kenyeret keresni. Megsebesüléséből felidülvén, törvényszék elé állított, hol perében a végtagyalás e napokban folyt le. Eckel 39 éves, a gymnasium után orvosi tanulmányokkal foglalkozott, melyek között azonban 1848-ban megakasztott. Később díjoknak állt be s e fokról léptetett elő a nevezett hivatalba. A törvényszék előtt bevallja, hogy mindössze ötször vitt el iratokat és pedig 10—12 fontnyi mennyiségben, melynek fontját szatócok- és henteseknek 7 krjával adta el. Összes sikkasztásának értéke mintegy 6 ft. E tényt tartózkodás nélkül bevallá s csak egy mentsége volt. Könyvel szemében beszélt beteg neje és három gyermekéről. A törvényszék nyolcz napi fogságra ítélte.

Folyó hó 1-sején Bécsben Bischanin Lénárt, aczélműves s háztulajdonos Gumpendorfbán, mint az orvosi jelentés tudatja, „nyelésőrsorvadás”-ban hunyt el. Az illető mart. 9-kén haza jöven, miután kissé rozsol érezte magát, korábban ágyba ment. Másnap már semmiféle ételt vagy italt sem vehetett magához. Teljes eszméletnél volt s azt állítá, hogy gégeje ki van száradva. A bécsi orvosi kar leghíreseb tekintélyei állták körül ágyát, de segélyt nem nyújthattak. Hasonló eset még alig van feljegyezve az orvosi tudomány évkönyveiben. Midőn a beteg lefeküdt, teljes erőben levő, izmos férfi volt s miután 22 napot át a legborzasztóbb kínokat átszenvedte, sem nem ehetett, sem nem ibatott, esontvázza száradva, teljes eszmélettel éh-halállal halt meg.

Nemzeti színház. Szerda, apr. 13-kán Albisi László jutalmára: „Orpheus az alvilágban.” Operette 4 felv. Offenbachtól. Jutalmazott Stix János szerepét vitte, és oly jól alakítva, hogy jobban kívánni sem lehetne; éneklése által — miközben iszonyu komikus arczjátéka van — majdnem pukkadásig megnevette a közönséget; talpraesett improvizálása megtapsoltatta. A többi szereplők jók voltak. Közönség szép számmal.

Csü ürtök april 14-kén. „Kunok” opera 4 felv. Irta Császár. Andorásit Fekter, Dalnoki Róza, Viadort Institoris éneklék; a duettek, magán áriák mind kitűnően sikerültek; ugy az egész előadás elég összefüggő volt; a férfi és női karok is jól működtek. Közönség meglehetősen számmal.

r-s.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, april 12. A felsőház tegnap esti ülésében Stratheden lord annak határozati kimondását indítványozza, hogy a dán háborút ellehetett volna kertiúni, ha Anglia Dániának közbenjárásért való kérelmét határozottan támogatta volna; a conferentia csak egy hozhat gyakorlati hasznót, ha Anglia a hatalmakat a hercegségeknek Dániával való biztosított együttmaradásának fentartására rábírja; kívánja tehát, hogy a kormány a brit hajóhadat a keleti tengerre küldje. Argyll hg védi a kormány politikáját. A conferentia a béke helyreállítását, a hercegségek jogainak s Dánia területi épségének lehető fentartását célozza.

A lapok tele vannak a Garibaldi elfogadására történő nagyszerű előkészületekről szóló tudósításokkal. A londoni bizottság kérelmére Garibaldi a fővárosba jövetelét szombatról hétfőre halasztotta. A bizottság közzétett programja szerint, Garibaldi d. u. 3 órakor fogja a délnyugati pálya állomására megérkezni, ott a munkások, a City s az ottani olaszok bizottsága fogadja, s egy ez alkalomra felállított emelvényre vezeti, a hol a 3 küldöttség feliratát elfogadandja. Erre Southernland herceg kocsián, a díszmenet által kísérvé, Staffordhouse, a herceg lakása felé fog kocsizni. Egy német bizottság is alakult, hogy Garibaldi fogadásában részt vegyen. Annak élén állanak, egy az emigratio részéről rendezett meeting által választva: Bink mint szóvivő, Kinkel, Freiligrath, Heintzmann stb. A német bizottság szándékáról táviratilag értesülvén, Garibaldi Wight szigetéről közönetét fejezte ki Garibaldi elfogadása végett Londonon kívül más helyeken is, mint Manchester, Bristolban stb. nagyszerű előkészületeket tesznek. Az egyik londoni mértéketársasági egylet föliratot szavazott meg „a szabadság s mértéketársaság”-nek, s tünepélyes elfogadást határozott, mivel vannak egyleti tagok, a kik a tábornokot látták, s hírlapi ezikkéből is tudják, hogy teljesen tartózkodik a szeszies italoktól, s Wight szigetén is Seelynél nem akart az asztalnál maradni, miután a bölgyek visszavonultak. A községtanácsban 7-en elhatározták, hogy Garibaldi a City diszpolgári jogával fogják megajándékozni, s hogy az okiratot egy 100 guinea értékű szekrénykében fogják neki átnyújtani. A reform club pedig lakomát szándékozik Garibaldi tiszteletére rendezni.

E hó 8-án a cityben, Crawford parlamenti

tag elnöklete alatt tartott népgyűlésen Gosche parlamenti tag a következő indítványt tette: „A gyűlés elismeri, hogy Garibaldi az újabb kor legnemesebb hazafia s a leghősiőbb bajnoka nemcsak Olaszország, hanem az egész világ szabadságának. Ennélfogva helyesli az elfogadására tett készületeket.” Az indítványt nagy lelkesedéssel fogadták.

Palmerston lord lakomára hívta meg Garibaldit. Gladstone, Clanciarde lord, Hartlepool marquis- és Newcastle hercegtől is meghívásokat kapott. Aláírás indult, hogy egy ötven ágyuval felszerelt csavargózzal ajándékozzák meg. A kristálypalotában kétszer fog megjelenni a számára rendezendő ünnepeken. Somers herceg egy hadi gőzöst ad rendelkezése alá Portsmouthba teendő látogatása végett. A fenebb említettek kivül Liverpool, York, Dumke, Grenock, Edinburgh, Glasgow, Birmingham és Rorchedale községtanácsai is meghívták.

Az angol kékkönyvből a schleswig-holsteini ügyben ismét néhány érdekes távirat közöltetik. Egyelőre közöljük — írja a „Wiener Lloyd” — a legnevezetesebbet, mely Poroszországa s Austria egymáshoz viszonyára vonatkozik. Ez Sir A. Buchanannak egy mártus 12-ről kelt sürgönye a mint következők: „Kérdezősködtem azon egyezkedés módjáról, melyt a néhány nap előtt Bécsből Berlinbe vizsztatért tábornok Manteuffel az osztrák kormányallapított volna és azon választ kaptam, hogy azon egyezkedések csak a Dániával harczra vonatkoznak, de természetesen Poroszország Austriát nem hagyhatná sárban, ha utóbbi a Dánia elleni közreműködés folytán más hatalmak ellenséges fellépésének lenne kitéve. Erre azt mondom, hogy igen, de Austria még a nyár bekövetkezése előtt egy harmadik hatalom közbejötté nélkül is zavarba jöhetne, s tudni óhajtam, vajlon Austria, ha Velenceze és Magyarországon egy időben mozgalom törne ki az ő felsőbbsege ellen, kapna-e Poroszországtól segélyt? Bismark ur erre azt felelte: hogy ezen pontra nézve a két hatalom közt semmi kötelezettség nem jött létre; de Poroszországa mindazonáltal nem tagadná meg támogatását Austriától, ha ennek, mint európai hatalomnak biztonsága ugy kívánna; de ő nem reméli — mondá — hogy Austria Magyarországtól tarthasson, miután a császár az ő magyar alattvalóinak elégedettségét — a kik a lengyel és olasz fordalmárokkal nem rokonszenveznek — méltányolható igényeik kielégítése által lefegyverezhetné, és Bismark nem kéti, hogy ez megtörténne, ha Magyarországon a felkelésnek legkisebb valószínűsége is mutatkoznék. Erre azt felelém: hogy a császárnak, ha eképp állását birodalmában szilárdíthatni hiszi, nem kellene akkorra várni, mikor a veszély már az ajtó előtt áll (die Gefahr vor der Thüre steht). Valószínűleg — írja a „Wiener Lloyd” — az Austria s Poroszországa közti véd- és daczszövetség létrejöttétől ezen sürgöny folytán újabb sok hir fog megindulni. Mindenesetre figyelemreméltó, hogy Bismark ur mily nagy bizottsággal képes nyilatkozni a császári kormány intencióiról, s mily feszélytelenül történik ez az ő részéről.” („W. Lloyd” apr. 11-i esti száma.)

Franziországa. Páris, apr. 9. Az „Opin. nat.” néhány nap óta heves tollharcot folytat a „France”-al a Renan-ügyben. Azt beszélük ugyanis, hogy a clericalis párt oly nagy befolyást vívott ki az udvarnál, hogy a császár maga ajánlotta Duruy közoktatási ministernek, hogy bírja rá Renan tanári állomásától való lemondásra. Renan nem akar lemondani, s az oktatási minister erről azzal a nyilatkozattal tett jelentést a császárnak, hogy ha ő fleg tovább erőszakolja a dolgot, ő tárazját köti Renannak tanári székén maradásához. Most az „Opin. nat.” neki megy a „France”-nak s kiméleltlenül ostorozza benne a mostani francia politikát. „Ismerjük jól, írja többek közt, a titkát ama hírhedt kiengetelési szellemnek. Az egész az előzményeknek a következtetésekkel, az elméletnek a gyakorlattal való ellentétében áll. Elméletben a vallásszabadságot pártolni, gyakorlatban pedig helyeselni, ha Renan s szükesség esetében Duruyt is leteszik hivatalaiból, ha ez utóbbi az alkalmatlan tanárt védelme alá venni merészkedik. Elméletben Lengyelország mellett állani, nagy tudakossággal fejtegetni e szerencsétlen ország jogait s helyeselni, hogy a kormány egész diplomatiái lázadás kelt Oroszországa ellen; gyakorlatban pedig kitűnő eljárásnak tartani, hogy a kormány mig védbeszédet tartja, megfojtatni engedí védenézet. Elméletben mely rokonszenvet mutatni a maroknyi hős dán nép mellett, a mely szövetségnek nélkül 40 millió német ellen védi függetlenségét; gyakorlatban elnyomtatni engedni s azt tanácsolni a kormánynak, hogy váltson nyugodtan diplomatiái jegyzékeket, mi alatt a tények bevezetettek lesznek. Ez az a modor, a melylyel a jó érzületből dicőseget, a roszból hasznót aratunk; a győzelmess számára szerencsekívánatokat, a legyű-

zöttékére részvénytársaságokat tartunk készen. Az ember illetékes, mérsékelt, bizalomgerjesztő. Mindenik táborban egy-egy lába: jól van az ürdögöl s még jobban az Urstennel, s bámúlja saját bölcsességét. Elkábul az ön-maga csinálta tönkremenésben, míg elvégre a közvélemény éles szeme megismeri az ily politikai thressséget, s leleplezi egy ilyen eszmé, meggyőződés és előrelátás nélkül való rendszer semmisségét, a mely se igent, se nemet nem képes valamire mondani, s a mely ha ma diadalmaszkodnék, új vermetek ásná lábaink alá.

Stansfieldnek az angol ministeriumból kilépése itt igen jó hatást tett, a melyben a mérsékeltbél gondolkozásnak a két nyugati hatalom újabb egymáshoz közeledésének hozott áldozatot, a melynek pedig Anglia megalázódását látják. Másfelől sokat beszélnek Garibaldinak egy Mazzinire vonatkozó nyilatkozatáról. Midőn t. i. Garibaldi a Greco-féle merénylert meghallotta, így szólott volna: „Az a Mazzini megfolyodott! En sem szeretem Napoleont jobban mint ő; de eltenni láb alól, annyi lenne, mint az arany tojásokat tojó tyúkokat megölni.”

A „Constitutionnel” egy cikkében nagy meglepetését fejezi ki, a londoni szerződés ellen Holsteinban legújabbán történt nyilatkozatánok fölött. „A Németországból érkezett levelek s lapok, ugymond, összhangulag constatozzák a közvéleménynek ama fölbuzdulását, a mely a hercegségek lakosságánál nyilvánul. Az agitatio, úgy látszik, néhány hónap óta ugyanazon mérvben növekedett, a melyben a diplomata művének útjába az események folyama nehézségeket gördített. Az, a mi még tegnap létesíthető volt, holnap már lehetetlenné lesz. Az 1852-diki közmények, a melyek 12 év alatt a legszenvedélyesebb viták tárgyát képezték, már elenyésztek a harcfelek emlékéből. Eppen ama perczen, midőn ama szerződések fentartását hirdetik, történik azok tényleges szétválása. Ezért nem lehet csodálkozni, hogy a hercegségekben a közvélemény oly támasz hiányában, a mit a szerződések nyújthatnának, örömmel karolja fel azt a gyakorlati eszmét, hogy a lakosság véleményét kell megkérdézni. Holsteinban már tiltatásokat készítenek elő oly czélból, hogy a népszerű törekvéseknek kifejezést adjanak. Habár e nyilatkozatokon nem is bírnak hivatalos jellemmel, azokat legalább jeladásnak lehet tekinteni. A sürgönyök két nagy gyű-

lésről szólnak, a melyek közül az egyik Kielben, s a másik Neu-Münsterben fog lenni. Mindkét gyűlés határozatokat szándékozik hozni ama nagy kérdés iránt, a mely honok jövőjét foglalja magában. Azok a határozatok által kétségkívül nem kötelezhetik le véglegesen magát a népet. Mindazáltal tény, hogy azok különböző fokozatokban a népek összes osztályait képviselik, s e szempontból tanácskozásiak teljes figyelmet érdemelnek. A mi Schleswiget illeti, úgy látszik, a katonai megállás eddigelő megátolja ott az olynemű gyűlések összehívását, a minőknek legközelebb Holsteinban fognak tartani.

A német-dán csatateréről. Gravensteinből jelentik ápr. 11-ről: Az éjjel egy újabb párhuzamos futó-árok készült el, s egy kirohanás visszaveretett. A veszteség 1 halotból s 2 sebesültből áll. A 9-dik testőrzred gránátosai kémszemle alá vették a sáncokat, s 9 embert fogtak el, és semmi veszteséget sem szenvedtek. Hadersleben s Apenrade közt egy ellenséges czirkáló-csapat szállott ki.

A berlini „Staatsanzeiger” a harczeréről apr. 10-diki jelentést közöl, a mely ezt mondja: az ellenség ágyúni elnémultak; több nagy lövege van leszerelve, az 1—6 sáncok nagyon megrongálva; a düppeli malom, mely az ellenségnek löportárul és figyelő pontul szolgált, összelelte.

A kopenhágai „Ber. Tid.” írja apr. 11-ről: Ma reggel a poroszok heves ágyútüzelés után rohamot kíséreltek meg a 8-dik sáncra, de a roham nem sikerült; a bal szárnyon tett gyengébb kísérletek szintén sikertelenek voltak.

Oláh-Moldvaféjedelemség. A „Wiener Lloyd”-nak Bukarestből apr. 7-ről távirják: A kamara a hadügyministeriumnak 8 milliónyi kölcsönt szavazott meg egy Foksánban a Moldva-Osziptrák határszéllel szemben felállítandó tábor költségeire.

Ujabb. Triest, apr. 12. Miksa császár ő Felsége egészségi helyzete folyvást javul. 12^{1/2} órákor fogja az itteni testületeket s hatóságokat, s 2 órákor a külföldi küldöttségeket Sarolta császárné ő Felsége elfogadni. Az elutazás hihetőleg csütörtökön fog történni.

Berlin, ápr. 12. Jutlandban a porosz csapatok éjszaka felé előnyomultak, az ellenséget rövid harc után Horsensből elűzték s Hanstedten át előnyomultak.

Hamburg, apr. 12. A „Börsenhalle”-nak Flensburgból 11-ke estéről jelentik: A düppeli sánczokból a tüzelés ma igen gyöngén folyt; három sáncz teljesen elhaglatott. A dánok a sánczok odahagyására tettek előkészületeket.

Kopenhága, ápr. 10. A sonderburgi főparancsnokság déli 12 órákor jelentik: Tegnap s ma köd volt, mely körülményt az ellenség valószínűleg arra használt föl, hogy homlokzatunk előtti műveit szélesbitse. A múlt éjjel a lödőzés gyöngye volt, azonban ma reggeli 10 órákor ismét nagy hevével kezdett meg, névszerint a sánczok mögötti tér ellen. Sonderburgba egyes gránátok hulltak; azonban a tűz mindig tüstént eloltatott.

London, ápr. 12. A Stratheden lord indítványa feletti vita folytán Grey, Derby, Russel állítják, hogy mind Dánia, mind Németország vétkes a háború körül; a folyó hadviselés módját, s különösen Sonderburg bombázását (a poroszok által) igazolhatatlannak nyilatkoztatták. Grey és Derby állítják, hogy Anglia erélyesebb fellépése megakadályozta volna a háborút. Russel utal az angol allandóságra s azt mondja, hogy Angliának tartózkodnia kell a háborúba keveredéstől. Derby elveti az abszolút béke s takarékoság elméletét, keveset remél az értekezlettől, s attól tart, hogy a német forradalmárok a kormányokra nyomást fognak gyakorolni. Wodehouse erősíti, hogy Anglia a dánoknak nem ígért segílyt.

Stratheden ennek folytán visszavonja indítványát.

Bécsibörze Április 15-én: Nemzeti kölcsön 82.5. 5% Metalliques 73.85. Bank-részvény 774.—. Hitel részvény 193.50. Váltó Londonra 113.75. Ezüst 113.50. Arany 5.43. 1860-diki Állam kölcsön 96.90.

Április 15-én: Urbéri kárpótlási kötvény Magyarországi 75.—. Erdélyi 71.25.

Gabnaárak a királyhagson tul.	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Kukorica.
-------------------------------	-------	-------	-------	------	-----------

Krajczárokbán.					
Vác	ápr. 1	470	345	320	230 333
Győr	1	520	345	300	235 380
Csákvár	mart. 26	500	360	300	230 320
Palánka	28	450	—	—	210 390
Fehérvár	30	470	360	290	230 325
Ujbecse	28	520	—	420	250 420
Tokaj	22	375	330	270	220 300
Pécs	30	360	320	250	240 385
Temesvár	25	450	330	335	245 360
Szeged	30	—	—	380	255 —
N.-Beeskelek	30	480	—	360	240 385
Mosony	25	505	420	—	240 410
Baja	30	470	390	310	220 350
Arad	30	540	430	400	260 400
Zenta	28	530	—	360	— 400
Soprony	22	450	330	310	210 330
Pozsony	25	420	340	—	250 330
Debreczen	30	510	340	310	225 360

Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.					
Erdélyi	Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Törökbuza.

Krajczárokbán.					
piaczi árak:					
Abrudbánya	mart. 14.	440—400	—	—	180—170
Beszterce	április 5.	240	200	—	120
Brassó	ápr. 1.	288—284	152—144	146—132	106 102
Dézs	ápr. 5.	320—300	190—180	—	110—100
K.-Fehérvár	2.	400	256	—	198
Kolozsvár	ápr. 14.	340	212	—	140
M.-Vásárhely	7.	356—320	240—216	—	136
N.-Enyed	7.	336—310	252—220	—	160 120
Szamosújvár	11.	320—300	220—210	—	120—110
Szászváros	mart. 27.	390—390	290—290	—	196
Sz.-Régen	ápr. 7.	320—300	220—180	160 150	120—112
N.-Szeben	8.	360—307	207—193	—	180—167
Sz.-Udvarhely	ápr. 5.	320—310	160—150	—	115 108
Torda	ápr. 9.	346—320	214—210	186—180	148—140

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

Sz. 1463. — 1864.

(93)

(2—3)

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város közönségének tulajdonát képező, ugyanezen város határán fekvő ugynevezett Hunyadirét, miután annak hasznosbára a városi ns. v. e. közönség belégyezéssel f. év. február 23-ól 654—1864. tan. sz. alatt, az öt évre kitűzve volt bérfolyamból még le nem tölt három évi időre illető haszonbérletnek fölmondatott, s e fölmondás általa is kifogás nélkül elfogadtatott, a ns. v. e. közönségnek folyó hó 8-ról 90.—1864. közs. sz. alatt hozott végzése által három évre u. m. folyó 1864-ki április 24-től 1867-ki április 24-ig terjedőleg bérlet rovására és vesztesére árverés útján ujonnan haszonbérbe adati határozván.

Bérvágyok oly figyelmeztetés mellett hivatnak föl, a f. április hó 20-án tanács-háznál városgazdai hivatal szobában délelőtti 10 órákor tartandó árverésen megjelenni, miszerint a felkiáltási 353 ft. 1 kr. o. é. jelenlegi évi bérnek bácatpénzül betetőző 10%-jával és a szerződésből kifolyó kötelezettségek biztosíthatására szükséges vagyoni tehetségeket tanúsító okmányokkal ellátva legyenek, más, netán a várossal szembeni szogalmányok béréi a haszonbér fedezéséül annálkább biztosítékul nem fogadtathatván.

A szerződési föltételek árverés határideje előtt megtekinthetők tanács-háznál emeleten a 9-dik számú irodában, naponta a hivatalos órák alatt, de az árverés alkalmával is, annak kezdete előtt közzé tétetendek.

Sz. k. Kolozsvár város közg. tanácsa 1864. április 13-án tartott üléséből.

Kiadta: Elekes András, h. aljegyző.

NEM HIVATALOS.

(97)

(2—3)

Hirdetés.

A felső zsuki és nemes zsuki korcsomárolhatási jogok az ottani korcsomaházakkal együtt, folyó év Szent-György napján kezdve, egy vagy több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal Fe's-Zsukon.

(94)

(2—3)

Utólagos és dézma kárpótlási ügyben!

Minden utólagos és dézma kárpótlásokra vételjogult t. ez. földbirtokos uraknak ezennel tudtul adatik, hogy bármily nemű és összegű kárpótlási igényeik, ha ezek a hivatalos igazolási munkálatok — vagy az erdélyi méltóságos kir. földtermentesítési országos alapigazgatóságnak kárpótlási határozatára vagy már kész utalványra alapján számszerint kimutatva vannak, egy szintén a jelenleg folyamatban lévő utólagos kárpótlási tőkét után bentartott kamat hátralekolt is, egy ezen czéla alakult társulat által nagyon csekély levonás és a legutányosabb feltételek mellett, személyes vagy posta útján érkekezés következtében rögtön készpénzbeni kifizetés mellett megvásárolhatnak.

Minden erre vonatkozó megbízások a társulat megbízottjainhoz és pedig Nagy-Szebenben bites ügyvéd Kis Károly, Kolozsvárt (belső-magyaruteza 433. sz. a.) bites ügyvéd Haller Rezső urakhoz intézendők.

(87)

(2—3)

Eladó vendéglő.

Tordán a várospiaczán a legalkalmasabb helyen, mely jelenleg is 1000 ft. o. é. évi haszonbért hajt, a legjobb karban levő melléképületekkel 1000 veder borra való pinczével, beépített mulató kerttel s kőfallal kerített vendéglő szabadkézből eladó; értekezhetni helyt Tordán Velits Györggyel.

(84)

(3—3)

Hagyó mén.

Mező-Szilváson a gróf Pejácsevich udvarban egy 16 markos pej mén, neve Gyapár, apja Bénémin, ezen hágtási idő alatt ahoz való kanczára számára igénybe vehető. Hágtási bér 10 ft. o. ért. s ha a kancza ott tartatik 15 ft.

HIVATALOS.

352. 1864.

(98)

(1—3)

Árverési hirdetmény.

Mely szerint sz. k. Szamosújvár városa tulajdonához tartozó következő majorsági belső és külső javak és javadalmak és pedig:

A belső u. m. a) a piaci nagy vendéglő	a bor és 5160 ft.
b) A hegy alatti fogadó	pálinka 1200 "
c) A hosszú fogadó	s egyéb 800 "
d) A fucsebine fogadó	szeszese ita- 860 "
e) A hordukáta	lok árulási 600 "
f) A cserepes fogadó	jogával 1200 "
g) A városi nagy serház és a serkoresma, a ser és pálinka árulási jogával	2000 "
h) két lisztelő malom 12 kövel	6300 "
i) a piaci vásárvám	3050 "
k) a petrisi kaszáló	301 "
l) az ököf tilalmas nevű rét	200 "
m) a lunkai rét	680 "
n) a mészárszéki rét	600 "
o) a felső malom melletti kaszáló	660 "
p) és a piaci vendéglő alatti három áru bolt külön-külön	120 "

felkiáltást árral; továbbá a következő külső jószágok u. m.:

a) Szamosújvár Németi és Péterháza	3680 "
b) Ördögös-füzes	2300 "
c) Örmány	1122 "
d) Kápolna	525 "
e) Kérő	316 "
f) Mikola	609 "
g) Hesdát	270 "
h) és Torda Vilma	40 "

felkiáltást árral, 6 egymásután folyó évekre, az az 1864-ik évi november 1-től 1870-dik évi october végéig, a folyó 1864-ik év június hónapja első és következő napjain, a város tanács-házánál tartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet érőknek, az alább írt és ö. fels. kir. főkörmányszék által 1827 sz. alatt helybeahagyott feltételek mellett haszonbérbe fognak adani.

1-ör Azok, kik az árveréshez hozzászólni kívánnak, kötelesek az illető évi haszonbéri összeget készpénzben, (mitől azonban a városi közönség kamatot nem fog fizetni) vagy börze árfolyam szerinti belföldi államkötelevényekben, vagy Szamosújvár városa területén fekvő birtokban, (ez utóbbiak kétszeres értékig) biztosítani; és azt, hogy a megkívántatott biztosítéknak birtokában vannak, az árverési határnap előtt 8 nappal az az 1864-ik évi május 24-éig az árverező bizottmánytól hitelesen bebizonyítani s kimutatni; különben az árveréshez nem fognak bocsátatni.

2-ör kötelesek az árverés megkezdése előtt a felkiáltási árnak 10%-kát bánatpénzül, készpénzben, vagy börze érték szerinti államkötelevényekben letenni.

3-ör A kik mások nevében kívánnak az árveréshez hozzászólni, előbb kötelesek szabályszerű felbatalmazó levelet mutatni elő attól, kinek részére árvereznek. Idegenek pedig csak úgy szólhatnak az árveréshez, ha a biztosíték kimutatása s elfogadása után, boni hatóságok bizonyítványával igazolják erkölcsiességüket s vállalkozási képességüket.

4-szer Azok, kik a városi pénztárnak az árverés idején haszonbéri összegekkel hátralekoltak, valamint azok is, kik haszonbéri viszonyokból eredt perben lennének a városi közönséggel, az árveréshez hozzá nem szólhatnak.

5-ör Zárt iratu ajánlatok (Offert) el nem fogadtatnak.

A haszonbéri szerződések többi pontjai a tanács irodájában, a hivatalos órákban megtekinthetők.

Szamosújvár városa közgyűléséből mart. 30-án 1864.

VOITH MÁRTON, főjegyző.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)